

V Praze, dne 20. 5. 2026

Vážený pane předsedo vlády,
vážené členky a vážení členové vlády České republiky,

my, níže podepsaní zástupci a zástupkyně poradních orgánů vlády zastupujících občanskou společnost, vyjadřujeme hluboké znepokojení nad rozhodnutím vlády převést od 1. července 2026 agendy lidských práv, rovnosti, ochrany menšin, práv osob se zdravotním postižením a občanské společnosti z Úřadu vlády České republiky na jednotlivá ministerstva a současně zrušit některé dosavadní odborné útvary.

Považujeme tento krok za závažné oslabení institucionální ochrany lidských práv v České republice a žádáme vládu, aby své rozhodnutí přehodnotila a zachovala agendu lidských práv na nadresortní úrovni Úřadu vlády ČR.

Lidská práva, rovné zacházení, ochrana menšin, práva osob se zdravotním postižením, podpora občanské společnosti či rovnost žen a mužů nejsou dílčími resortními tématy. Jsou základními principy demokratického právního státu a prostupují všemi oblastmi veřejné politiky – od justice, školství a zdravotnictví přes sociální oblast až po bezpečnost, zaměstnanost či ochranu zranitelných skupin.

Právě proto byly tyto agendy po více než dvě desetiletí koordinovány na úrovni Úřadu vlády jakožto neutrálního a nadresortního prostoru, který umožňuje:

- koordinaci mezi jednotlivými ministerstvy,
- nezávislé a odborné připomínkování legislativy a veřejných politik,
- systémové prosazování principů rovnosti a ochrany lidské důstojnosti,
- vedení odborného dialogu s občanskou společností,
- a naplňování mezinárodních závazků České republiky.

Rozdělení těchto agend mezi několik resortů neznamená jejich posílení, ale jejich fragmentaci, oslabení a ztrátu schopnosti koordinovaně reagovat na komplexní společenské výzvy. Hrozí, že lidskoprávní agenda bude nově podřízena krátkodobým prioritám jednotlivých ministerstev a ztratí svou potřebnou autoritu i politickou váhu.

Za mimořádně nebezpečný považujeme zejména zánik odborného institucionálního zázemí, které dlouhodobě zajišťovalo expertizu, meziresortní koordinaci a fungování vládních rad. Tyto rady nevznikly jako poradní orgány jednotlivých ministerstev, ale jako nástroje vlády České republiky jako celku a prostor pro participaci občanské společnosti na tvorbě veřejných politik.

Naše obavy ostatně nesdílí pouze občanská společnost. Kritické stanovisko k tomuto kroku zveřejnila také Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí, která upozornila na riziko oslabení systémové ochrany lidských práv a práv zranitelných skupin.

Připomínáme zároveň, že Česká republika je vázána řadou mezinárodních lidskoprávních závazků, mimo jiné Úmluvou o právech dítěte, Úmluvou proti mučení, Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, Úmluvou o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW), Mezinárodní úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace či Mezinárodním paktem o občanských a politických právech.

Monitorovací mechanismy OSN, Rady Evropy i Evropské unie dlouhodobě doporučují České republice posilovat institucionální kapacity v oblasti rovného zacházení, koordinace

lidskoprávních politik a participace občanské společnosti, nikoli tyto agendy oslabovat a tříštit mezi jednotlivé resorty bez jasného nadresortního vedení.

Současně Evropská unie v posledních letech posiluje standardy ochrany před diskriminací a institucionálního zajištění rovného zacházení, což potvrzuje i směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1500. Za situace, kdy evropské standardy směřují k posilování ochrany práv a institucionálních garancí, považujeme oslabování lidskoprávního zázemí na úrovni vlády za krok opačným směrem.

Stejný princip zdůrazňuje také OECD, která dlouhodobě doporučuje, aby průřezové agendy, jako jsou lidská práva, rovné zacházení či participace občanské společnosti, byly koordinovány z centra vlády, nikoli roztrženy mezi jednotlivá ministerstva. Právě silná role Úřadu vlády umožňuje účinnou koordinaci mezi resorty, kontinuitu veřejných politik a nezávislé prosazování témat, která přesahují působnost jednoho ministerstva.

Naše obavy posiluje i skutečnost, že v současnosti probíhá příprava transpoziční novely související s implementací evropských standardů v oblasti rovného zacházení, která byla připravována v rámci stávající lidskoprávní agendy Úřadu vlády. Její další osud je po oznámené reorganizaci nejasný, což samo ukazuje, že navržený postup nebyl dostatečně odborně ani systémově promyšlen.

Současný krok vlády proto nevnímáme jako technickou reorganizaci státní správy, ale jako zásadní politické rozhodnutí, které může mít dlouhodobé důsledky pro kvalitu ochrany lidských práv, postavení občanské společnosti i důvěru veřejnosti v demokratické instituce.

Znepokojuje nás i symbolický rozměr tohoto kroku. V době, kdy v řadě evropských zemí sledujeme oslabování demokratických institucí, útoky na občanskou společnost a relativizaci základních práv, považujeme oslabování institucionální ochrany lidských práv za velmi nebezpečný signál.

Česká republika historicky dobře ví, kam vede oslabování demokratických pojištěk a vytlačování lidskoprávní agendy na okraj veřejného prostoru. Nechceme opakovat scénáře, které dnes vidíme v některých okolních zemích, kde byly postupně oslabovány instituce chránící demokracii, pluralitu a právní stát.

Ochrana lidských práv není překážkou efektivního vládnutí. Je jeho předpokladem.

Proto Vás žádáme:

- aby bylo rozhodnutí o přesunu a rozdělení lidskoprávních agend přehodnoceno,
- aby byla zachována nadresortní koordinace lidskoprávní politiky na úrovni Úřadu vlády,
- aby nedošlo k oslabení odborných týmů a participativních mechanismů,
- a aby vláda vedla o budoucnosti těchto agend otevřený dialog s odbornou veřejností a občanskou společností.

Lidská práva nejsou administrativní agenda. Jsou základem demokratického právního státu.

S úctou,

1. Mgr. Monika Šimůnková, členka **Rady vlády pro lidská práva (RVLP)**, členka Výboru pro práva dítěte, členka pracovní skupiny pro porodnictví při RVRŽM, bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva
2. Mgr. Adriana Dergam, 2. místopředsedkyně Rady vlády pro lidská práva, předsedkyně Výboru pro lidská práva a moderní technologie při RVLP
3. JUDr. Petra Šach, Ph.D., členka Rady vlády pro lidská práva, Výboru pro práva obětí při RVLP a místopředsedkyně Panelu expertů pro efektivní trestní justici
4. Mgr. Camille Latimier, členka Rady vlády pro lidská práva, předsedkyně Výboru pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat
5. JUDr. Barbora Steinlauf, MA, Ph.D., členka Rady vlády pro lidská práva
6. Bára Stárek, Msc. , členka Rady vlády pro lidská práva
7. Bc. Markéta Dolejší, členka Rady vlády pro lidská práva
8. Ing. Radek Hábl, člen Rady vlády pro lidská práva
9. Mgr. Dagmar Doubravová, členka Rady vlády pro lidská práva
10. Mgr. Kumar Wishvanatan, člen Rady vlády pro lidská práva
11. doc. Katarína Šipulová, Ph.D., M.St., členka Rady vlády pro lidská práva
12. Magda Faltová, předsedkyně Výboru pro práva cizinců při RVLP
13. JUDr., Mgr. Maroš Matiaško, LL.M., Ph.D., předseda Výboru proti mučení a nelidskému zacházení při RVLP
14. Bc. Jitka Poláková, předsedkyně Výboru pro práva obětí při RVLP
15. Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D., předsedkyně Výboru pro práva starších lidí při RVLP
16. JUDr. Lucia Zachariášová, předsedkyně Výboru pro práva LGBTI+ lidí při RVLP
17. Mgr. Lenka Ouředníčková, předsedkyně Panelu expertů pro efektivní trestní justici, členka Výboru pro práva obětí při RVLP
18. Mgr. Klára Kalibová, Ph.D., místopředsedkyně Výboru pro práva obětí při RVLP
19. Mgr. Miroslav Krutina, člen Výboru proti mučení a nelidskému zacházení při RVLP
20. Agnes Bučinská Němečková, členka Výboru pro práva dítěte při RVLP
21. Mgr. Klára Chábová, členka Výboru pro práva dítěte při RVLP
22. Mgr. Jan Lorman, člen Výboru pro práva starších lidí při RVLP
23. JUDr. Adam Jareš, Ph.D., člen Výboru pro lidská práva a moderní technologie při RVLP
24. JUDr. Mgr. Eva Fialová, LL.M., Ph.D., členka Výboru pro lidská práva a moderní technologie při RVLP
25. Mgr. et Mgr. Jan Vobořil, Ph.D., člen Výboru pro lidská práva a moderní technologie a Výboru pro práva starších lidí při RVLP
26. JUDr. Bc. Veronika Víchová, členka Výboru pro lidská práva a moderní technologie při RVLP
27. Ing. Petr Herian, člen Výboru pro lidská práva a moderní technologie při RVLP
28. Mgr. Kristýna Pešáková, Ph.D., členka Výboru pro práva obětí při RVLP
29. JUDr. Daniel Bartoň, LL.M. (Cantab), Ph.D., člen Výboru pro práva obětí při RVLP
30. PhDr., Mgr. Marian Dancso, MBA, místopředseda **Rady vlády pro záležitosti romské menšiny**
31. Bc. Renata Adamová, členka Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
32. Alena Gronzíková, členka Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
33. Nikola Taragoš, MBA, člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
34. Michal Miko, člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
35. Ing. Jitka Reineltová , členka **Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením**

36. Mgr. Kristýna Mlejnková., Ph.D., členka Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením
37. Ing. Mgr. Zdeňka Michálková, členka Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením
38. Mgr. Nicole Fryčová, členka Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením a předsedkyně Výboru pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb
39. Mgr. BcA. Erik Čípera, člen Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením
40. Mgr. Luboš Zajíc, člen Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením
41. Alena Jančíková, členka Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením
42. prof. Mgr. PaedDr. Jan Michalík, Ph.D., člen Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením
43. Mgr. Bc. Alexandr Zvonek, Ph.D., člen Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením

44. Ing. Aleš Sedláček, místopředseda **Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO)**
45. Bc. Martina Břeňová, členka Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, místopředsedkyně Výboru pro legislativu a financování při RVNNO
46. Mgr. Silvie Pýchová, Ph.D., členka Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, předsedkyně Výboru pro EU RVNNO
47. Mgr. Martina Zikmundová, členka Rady vlády pro nestátní neziskové organizace
48. JUDr. Lenka Deverová, členka Rady vlády pro nestátní neziskové organizace
49. Ing. Mgr. Jana Miléřová, členka Rady vlády pro NNO, členka Výboru pro EU RVNNO a členka expertní skupiny RVNNO pro systémovou změnu financování

50. Mgr. Martin Herbert Dzingel, místopředseda **Rady vlády pro národnostní menšiny**
51. Mgr. Bohdan Rajčinec, člen Rady vlády pro národnostní menšiny
52. Inara Dudash, členka Rady vlády pro národnostní menšiny
53. Mgr. Van Anh Tranová, členka Rady vlády pro národnostní menšiny

54. PhDr. Branislava Marvánová Vargová, členka **Rady vlády pro rovnost žen a mužů (RVRŽM)**, předsedkyně Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách při RVRŽM
55. PhDr. Marie Čermáková, členka Rady vlády pro rovnost žen a mužů, předsedkyně Pracovní skupiny pro porodnictví při RVRŽM
56. MgA. Bc. Eva Paul Lukešová, místopředsedkyně Rady vlády pro rovnost žen a mužů a členka pracovní skupiny pro otázky romských žen při RVRŽM
57. doc. PhDr. Iva Šmídová, Ph.D., členka Rady vlády pro rovnost žen a mužů a členka pracovní skupiny pro porodnictví při RVRŽM
58. Mgr. Markéta Kos Mottlová, členka Rady vlády pro rovnost žen a mužů, předsedkyně Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a v rozhodovacích pozicích
59. Mgr. et Mgr. Aneta Majerčíková, místopředsedkyně Pracovní skupiny pro porodnictví při RVRŽM
60. Mgr. Adéla Hořejší, členka Pracovní skupiny pro porodnictví při Radě vlády pro rovnost žen a mužů a Výboru pro práva obětí při RVLP
61. doc. MUDr. Ondřej Šimetka, Ph.D., MBA, člen Pracovní skupiny pro porodnictví při RVRŽM
62. Lenka Laubrová Žirovnická, členka Pracovní skupiny pro porodnictví při RVRŽM